

Informare asupra activității de revizuire a activității de statistică

**-PEER REVIEW -
29-31 octombrie 2007**

În februarie 2005, Comitetul de Program Statistic a adoptat *Codul de Practici* al Statisticilor Europene și s-a angajat să adere la principiile acestuia. Codul de Practici reprezintă o abordare ambițioasă a calității în statistică, ce acoperă mediul instituțional, procesele statistice și rezultatele statistice.

În conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene și în special Articolul 285(2) din acesta, cu Regulamentul Consiliului (CE) nr. 322/97 din 17 februarie 1997 privind statisticile comunitare și cu Principiile fundamentale ale statisticii oficiale adoptate de Comisia de Statistică a Națiunilor Unite pe 14 aprilie 1994, Codul de Practici al Statisticilor Europene are un dublu scop, și anume;

- creșterea încrederii în independența, integritatea și responsabilitatea atât ale autorităților statistice naționale cât și ale Eurostat, precum și în credibilitatea și calitatea statisticilor pe care le produc și le diseminează (perspectiva externă);
- promovarea aplicării celor mai bune principii, metode și practici statistice internaționale de către toți producătorii de statistici europene pentru a spori calitatea acestora (perspectiva internă)

Codul este adresat spre implementare:

- autorităților guvernamentale (Guvernelor, Ministerelor, Comisiei, Consiliului) – oferindu-le linii directe astfel încât serviciile lor de statistică să fie organizate profesionist și să beneficieze de resursele necesare care să garanteze independența, integritatea și responsabilitatea acestora;
- autorităților statistice și personalului acestora – constituindu-se într-o referință în ceea ce privește principiile, valorile statistice și cele mai bune practici în domeniu care să le ajute în producerea și diseminarea de statistic europene armonizate și de înaltă calitate.

Codul de practici este adresat spre informare:

- utilizatorilor – pentru a arăta că autoritățile statistice europene și naționale sunt imparțiale și că statisticile pe care le produc și diseminează sunt demne de încredere, obiective și fiabile;
- furnizorilor de date – arătându-le că este protejată confidențialitatea informațiilor pe care ei le furnizează și că nu se vor confrunta cu cerințe excesive.

Codul de Practici este bazat pe 15 Principii cheie. Autoritățile guvernamentale și statistice din Uniunea Europeană își asumă singure obligația de a adera la principiile stabilite în acest Cod, în același timp asigurând acoperirea cadrului instituțional, a proceselor statistice și a producției statistice în cadrul Sistemului Statistic European.

Pentru supravegherea respectării celor 15 principii ale Codului a fost prevăzut un set de indicatori ce urmează să constituie fundamentul unui sistem de raportare bazat pe informații ce vor fi furnizate periodic de statele membre. Eurostat a avansat ideea ca implementarea Codului în statistică să se facă gradual pe o perioadă de 3 ani.

La ședința din mai 2005, Comitetul de Program Statistic a convenit procedura de monitorizare pentru implementarea Codului de Practici pe o perioadă de 3 ani, iar în anul 2006 a fost stabilită metodologia de lucru privind implementarea Codului de Practici și care constă în următorii pași importanți:

- completarea unui chestionar de autoevaluare privind Codul de Practici
- realizarea unei anchete de satisfacție a utilizatorilor de date statistice
- realizarea unor revizui (Peer Review) în interiorul institutelor de statistică

În perioada 2005 - 2006, institutele naționale de statistică și Eurostat-ul (Oficiul de statistică al Uniunii Europene) au realizat o evaluare totală a principiilor și indicatorilor Codului de Practici, folosind un chestionar comun de autoevaluare. Rezultatele acestor evaluări au fost rezumate într-un raport care a fost înaintat Comitetului Economic și Financiar și apoi publicat pe site-ul de

calitate al Eurostat. Acest exercițiu de autoevaluare privind Codul de Practici al Statisticilor Europene a fost continuat prin realizarea la sediul institutelor de statistică a unor revizurii, de către echipe de experți străini, a întregii activități de statistică.

Revizuirile au fost pregătite pe baza informațiilor furnizate de către institutele naționale de statistică prin completarea chestionarului de autoevaluare, a feedback-ului trimis Eurostat-ului la chestionar și pe baza altor informații necesare acestui scop. Chestionarul de autoevaluare a fost completat și trimis la Eurostat de către Institutul Național de Statistică din România în anul 2006.

Institutul Național de Statistică (INS) a fost supus acestei revizurii detaliate a întregii activități de statistică în perioada 29-31 octombrie 2007 și a fost realizată de o echipă formată din următorii experți internaționali: Heinrich Brungger, UNECE (președinte), Claudia Cingolani, Institutul Național de Statistică Italia ISTAT și Michail Skaliotis, Eurostat.

În vederea pregătirii revizurii activității de statistică, INS a pus la dispoziția echipei de experți o serie de materiale referitoare la cadrul instituțional al INS, la procesele statistice și la producția statistică.

Domeniul revizuirilor a fost limitat doar la acele părți ale Codului care se referă la mediul instituțional și la diseminare, bazate pe următoarele principii:

1. Independența profesională
2. Mandatul pentru colectarea datelor
3. Adecvarea resurselor
4. Angajamentul privind calitatea
5. Confidențialitatea în statistică
6. Imparțialitate și obiectivitate
15. Accesibilitate și claritate

În timpul celor 3 zile de revizuire a activității INS, echipa de experți a purtat o serie de dialoguri atât cu personalul din INS cât și cu reprezentanți ai ministerelor, reprezentanți ai furnizorilor și utilizatorilor de date statistice, ai Consiliului de Coordonare a Activității de Statistică, ai mediului academic precum și reprezentanți ai presei scrise.

În urma analizei și discuțiilor purtate pe durata celor 3 zile de revizuire, echipa de experți a realizat un Raport final în care se prezintă, pentru fiecare principiu și indicator care a fost supus revizurii, gradul de armonizare cu Codul de Practici precum și o listă de măsuri de îmbunătățire a activității de statistică, în vederea armonizării totale cu principiile Codului.

Raportul final, odată ce a fost avizat și aprobat de cele 2 părți implicate, respectiv, INS și echipa de experți a fost publicat pe site-ul INS România și pe site-ul Eurostat-ului, secțiunea "Quality".

Februarie 2008

INS ROMÂNIA

Membrii echipei de peer review:

Heinrich Brügger, UNECE (președinte)
Claudia Cingolani, ISTAT, Italia
Michail Skaliotis, EUROSTAT

**Peer review privind implementarea
Codului de Practici al
Statisticii Europene**

Țara vizitată: România

Data: 29-31 octombrie 2007

11.01.2008

1. Prezentare sumară.....	5
2. Introducere.....	6
3. Constatări la fiecare principiu.....	7
<i>Principiul 1: Independența Profesională.....</i>	<i>7</i>
<i>Principiul 2: Autoritate în Materie de Culegere a Datelor.....</i>	<i>9</i>
<i>Principiul 3: Adecvarea Resurselor.....</i>	<i>10</i>
<i>Principiul 4: Angajamentul privind calitatea.....</i>	<i>11</i>
<i>Principiul 5: Confidențialitate statistică.....</i>	<i>14</i>
<i>Principiul 6: Imparțialitate și obiectivitate.....</i>	<i>15</i>
<i>Principiul 15: Accesibilitatea și claritatea.....</i>	<i>17</i>
4. Rolul de Coordonare al Institutului Național de Statistică.....	19
5. Bune practici care trebuie evidențiate.....	20
6. Recomandările Echipei de Peer Review.....	20
7. Lista acțiunilor de perfecționare în conformitate cu Codul de Practici.....	21
ANEXA A: Programul vizitei.....	24
ANEXA B : Lista participanților.....	25

1. Prezentare sumară

Constatări principale (inclusiv o evaluare a rolului de coordonare al Institutului Național de Statistică):

Institutul Național de Statistică din România (INS) a atins un nivel remarcabil de profesionalism și de orientare către utilizatori în rolul său de principal producător și diseminator de date statistice oficiale din România. INS se bucură de un nivel ridicat de încredere din partea diferiților utilizatori și repondenților. Procesul de integrare UE a ajutat la îmbunătățirea imaginii la nivel național, numărându-se în prezent printre organizațiile guvernamentale care au înregistrat cel mai mare progres în implementarea standardelor UE. La acest nivel înalt al încrederii s-a ajuns relativ de curând, ca o consecință a politicii susținute de INS de deschidere la toate nivelurile, statistica fiind o parte a procesului de aderare, precum și a abilității demonstrate de a-și îndeplini angajamentele asumate privind diseminarea la timp a datelor și calitatea acestora. Politica de deschidere a INS este deasemenea demonstrată prin dorința de a subscrie la o listă de îmbunătățiri peste nivelul înalt de realizări deja atins.

În ceea ce privește activitățile INS, Legea Statisticii, creată în 1992 și modificată de câteva ori de atunci, este pe deplin în conformitate cu cerințele Codului de Practici al Statisticilor Europene privind principiile de la 1 la 6 și 15. Într-o versiune revizuită, ce urmează a fi aprobată în curând de Parlament, sunt exprimate lacunele rămase, privitoare la activitățile dinafara INS și la rolul de coordonare al INS și sunt adăugate precauțiuni instituționale pentru INS și pentru președintele INS în ceea ce privește independența și imparțialitatea. Atât prezenta lege, cât și actele juridice de nivel inferior, caracteristice programelor statistice anuale, sunt suficiente pentru ca INS să-și poată desfășura activitățile de colectare a datelor asigurându-i gradul necesar de legitimitate, generând o rată mai mare de răspuns în cazul anchetelor statistice. Pe de altă parte, accesul INS la datele administrative trebuie să devină mai sistematic, în special în cazul în care INS-ul i se trimit micro-date. Problema confidențialității este explicată în lege și în practică într-un mod coerent și satisfăcător. Atât din cauze legale, cât și din cauza resurselor, funcția de coordonare a INS este îndeplinită în prezent doar într-un mod nesistematic și foarte parțial, în ciuda multelor interacțiuni dintre INS și alte departamente guvernamentale cu funcția de utilizatori sau furnizori de date către INS și în ciuda atitudinii pozitive a altor producători privind o mai bună consolidare a rolului de coordonare al INS.

INS este bine organizat, având numeroase direcții teritoriale pe două niveluri geografice (regiune și județ). INS se confruntă cu o serie de probleme la nivelul resurselor umane, dar în special la nivelul structurii personalului și al condițiilor de recrutare și păstrare a personalului de valoare. Personalul calificat în IT reprezintă o adevărată piedică pentru INS, prin faptul că schimbă treptat prezentele instrumente de IT capabile de o bună funcționare, dar prea variate pentru a mai micșora dependența față de soft-urile concepute în laboratoarele proprii, personalizate anchetelor specifice. Nivelul existent al resurselor ce țin de personal este suficient pentru a face față cerințelor foarte grele ale programului statistic, dar insuficient pentru a face față noilor cerințe de nivel european și pentru a demara investiții serioase cum ar fi refacerea proceselor de producție pentru îmbunătățirea productivității. Au fost cazuri când diferiți utilizatori au făcut cereri de date adiționale la care nu se poate face față în prezent; totuși, unele dintre aceste solicitări ar putea fi rezolvate fără a culege date adiționale de la repondenți. Mari avantaje pentru INS sunt: Centrul Național de Pregătire în Statistică, ce funcționează ca un auxiliar al INS, excelenta cooperare cu universitățile și comunitatea largă a cercetătorilor. Personalul INS este bine motivat și consideră că locul de muncă oferă provocări interesante și noi oportunități de comunicare internațională. Există o identitate bine organizată a personalului INS, în ciuda posibilităților limitate de colaborare între personalul din diferite direcții.

Cu evidenta excepție a promptitudinii și a punctualității, strict monitorizate și respectate, conceptul mai cuprinzător al managementului de calitate trebuie să fie mai bine ancorat în munca de zi cu zi

a personalului iar angajamentul existent al managementului superior față de problemele legate de calitate trebuie să fie impus și restului angajaților în așa fel încât să fie în conformitate cu responsabilitățile lor. Mecanismele existente, cum ar fi auditul intern al proceselor, trebuie completate de mecanisme suplimentare pentru ca personalul din diferite procese de producție să poată învăța unii de la alții. Un motiv pentru lipsa culturii calității este punerea accentului pe procesele de producție și de diseminare impuse într-o formă legală prin programele anuale și lipsa timpului necesar angajaților pentru analizarea datelor din punct de vedere al calității și coerenței acestora.

De curând, INS a depus eforturi considerabile pentru a îmbunătăți rețelele cu utilizatorii și „forma prietenoasă” a produselor și serviciilor. Personalul a fost cu succes pregătit în adoptarea unui serviciu și a unei politici de transparență către utilizatori și repondenți. Acest lucru a mărit satisfacția utilizatorilor și a contribuit din plin la o mai bună percepție a INS, în special la o mai bună atitudine din partea mediei. Este o politică expresă a INS de a interpreta imparțialitatea într-un mod foarte strict, pentru a nu permite nici un fel de interpretare a datelor în publicații; uneori există produse analitice (mai frecvent la nivel regional decât la nivel central), dar nu sunt prea vizibile. În ciuda acestei limitări, nivelul prezent reprezintă o excelentă bază pentru dezvoltări viitoare, de ex. în ceea ce privește includerea în formele moderne de diseminare a cât mai multor rezultate ale statisticilor oficiale (și meta-datele lor) din cât mai multe domenii statistice.

2. Introducere

Odată cu adoptarea Codului de Practici în Statistica Europeană, Comitetul de Program Statistic (CPS) și-a luat angajamentul de a adera la principiile acestuia. La întrunirea din data de 25 mai 2005, CPS a aprobat o procedură de monitorizare treptată a implementării Codului pe o perioadă de trei ani, timp în care autoevaluările țărilor vor trebui combinate cu elemente de peer review, evaluându-se nivelul acestora și monitorizându-se pe baza indicatorilor explicativi adăugați la fiecare principiu al Codului.

În perioada decembrie 2005 / ianuarie 2006, Institutul Național de Statistică și Eurostat-ul au completat autoevaluările proprii, rezultatele fiind rezumate de către Eurostat într-un raport transmis la Comitetul Economic și Financiar în mai 2006, raport publicat pe site-ul Eurostat-ului.

Ca un următor pas în implementarea Codului, începând din 2006 Sistemul Statistic European organizează peer review-uri în completarea autoevaluărilor. Acestea sunt considerate un element vital pentru implementarea Codului de Practici, dată fiind capacitatea lor de a încuraja folosirea celei mai bune practici și de a contribui la transparența unei abordări auto-reglementată. Această abordare are rolul de a întări responsabilitatea și de a ajuta la construirea unei imagini de încredere în integritatea Sistemului Statistic European, a proceselor și produselor acestuia.

Peer review-urile Codului de Practici folosesc o metodologie comună, concentrându-se pe mediul instituțional și pe partea de diseminare a Codului, cuprinzând următoarele principii:

(1) Independența profesională, (2) Autoritate în materie de culegere a datelor, (3) Adecvarea resurselor, (4) Angajamentul privind calitatea, (5) Confidențialitatea statistică, (6) Imparțialitate și obiectivitate și (15) Accesibilitatea și claritatea. În principiu, peer review-ul se limitează la Institutul Național de Statistică și la rolul său de coordonare în cadrul unui sistem național de statistică dispersat. Împreună cu acest raport este publicat și un document furnizat de Institutul Național de Statistică care rezumă aspectele cheie de funcționare a sistemului statistic național.

În timpul unei vizite de trei zile la sediul institutelor de statistică și pe baza informațiilor oferite de Institutul Național de Statistică și de Eurostat, anterior evaluării, peer review-urile au avut ca rezultat un raport de evaluare a armonizării cu Codul de Practici la nivel de indicatori și, conform principiilor, după o scală de patru puncte de evaluare. Raportul conține un set de acțiuni de îmbunătățire acoperind toate principiile Codului și care sunt folosite în procesul de monitorizare a implementării acestuia în Sistemul Statistic European.

În timp ce experții evaluatori se vor angaja să-și bazeze evaluările pe cât mai multe informații reale, merită să notăm câteva dintre limitările procesului de peer review. De exemplu, experții

evaluatori sunt dependenți de resursele disponibile puse la dispoziția lor (deși se așteaptă ca evaluatorii experimentați să-și dea seama când trebuie să apară informații potrivite). În plus, aceste evaluări sunt conduse strategic, la nivel de organizație și de sistem. Nu se poate stabili de la început că anumite practici, comportamente sau sisteme operează în toate domeniile statistice.

3. Constatări la fiecare principiu

Principiul 1: Independența Profesională

Independența profesională a autorităților statistice față de alte departamente și organisme legislative, administrative sau politice, precum și față de operatorii din sectorul privat asigură credibilitatea statisticilor europene.

Evaluare generală: INS (Institutul Național de Statistică al României) are o puternică bază legală de unde și independența sa profesională. O.G. 9/1992 privind organizarea statisticilor oficiale <http://www.insse.ro/cms/files/legislație/ordonanța%20nr9.pdf>, cu modificările și completările ulterioare

http://www.insse.ro/cms/rw/pages/legislație/cadru_leg.ro.do constituie actul juridic de bază (Legea Statisticii). Utilizatorii au subliniat faptul că actualul nivel înalt de încredere al publicului în statisticile oficiale este rezultatul unei activități susținute a INS și al profesionalismului de care acesta a dat dovadă în ultimele două decenii și în special în ultimii ani.

Indicatorul 1.1: Independența autorităților statistice față de orice tip de intervenții politice, externe sau de altă natură, în producerea și diseminarea statisticilor oficiale este stipulată în lege.

Respectat în totalitate

Comentarii: Non-intervenția politică sau a grupurilor de interes este clar specificată în Articolul 5(2) al O.G. 9/1992: „Potrivit principiului autonomiei, Institutul Național de Statistică este autorizat să stabilească în mod imparțial și independent, fără ingerințe de pe poziții de interes ale Guvernului, partidelor politice, grupărilor etnice, sindicatelor, organizațiilor patronale și ale altor organizații sau persoane fizice, sistemele de indicatori, nomenclatoarele, clasificările, metodologiile, tehnicile de înregistrare și prelucrare, să publice și să difuzeze datele și informațiile statistice. Acest principiu implică obligativitatea ca datele și informațiile statistice oficiale să fie puse la dispoziție tuturor categoriilor de utilizatori, în condiții de egalitate, simultaneitate și nediscriminare în privința calității și a termenelor de difuzare.” Utilizatorii au confirmat faptul că INS beneficiază de un nivel înalt de încredere și credibilitate în societatea românească.

Indicatorul 1.2: Șeful autorității statistice are o poziție ierarhică suficient de importantă pentru a se asigura contactul la nivel înalt cu autoritățile responsabile cu formularea de politici și organismele publice administrative. Calificarea lui/ei profesională trebuie să fie de cel mai înalt nivel.

Respectat în mare măsură

Comentarii: INS este condus de către un Președinte cu rang de Secretar de Stat dar el/ea nu este Membru al Guvernului. Numirea (și eliberarea din funcție a) Președintelui se face de Primul Ministru iar actul respectiv se publică în Monitorul Oficial al României. Președintele INS raportează Primului Ministru prin intermediul Secretariatului General al Guvernului; acest aranjament este considerat a fi mai bun decât dacă s-ar fi raportat direct unui Ministru pentru că asigură o stabilitate, neutralitate și continuitate mai bună a relațiilor dintre INS și Guvern. Președintele este prezent în media și este o figură publică recunoscută. Chiar dacă în prezenta lege nu există prevederi specifice cu privire la calificările Președintelui, în practică, toți președinții de la 1990 încoace dețin diplome doctorale în Economie iar majoritatea au o experiență profesională relevantă substanțială. În mod similar, Legea Statisticii nu include dispoziții privind durata pentru deținerea funcției, renumirea în funcție și motive de încetare. Toate aceste lipsuri sunt prevăzute, într-o anumită măsură, în proiectul noii legi privind organizarea și funcționarea statisticii oficiale în România (în prezent în procedura de avizare la ministere; în așteptare spre a fi adoptată în 2008).

În particular, durata propusă pentru un mandat este de 5 ani (evitându-se a avea aceeași durată cu cea a Guvernului) cu posibilitatea unei singure re-numiri în funcție. Echipa de Peer Review crede că într-o nouă modificare a Legii Statisticii ar trebui să fie incluse mai multe clarificări cu privire la calificările necesare și la procedura de selecție pentru numirea Președintelui.

Indicatorul 1.3: Șeful autorității statistice și, unde este cazul, șefii direcțiilor sale statistice au responsabilitatea să asigure o producție și o diseminare independentă a statisticilor europene.

Respectat în totalitate

Comentarii: Toate activitățile statistice ale INS alcătuiesc o parte a Programului Anual pentru Cercetările Statistice, executat într-un mod independent și transparent. Echipa de Peer Review a strâns destule dovezi cum că aceste responsabilități sunt îndeplinite într-un mod profesional și imparțial, independent de influența vreunei terțe părți. Statisticile UE (cele bazate pe legislație și cele bazate pe gentlemen agreements) sunt incluse în acest program.

Activitățile statistice ale altor producători sunt incluse în program atâta vreme cât au legătură cu activități specifice de colectare de date. Legea statisticii atribuie responsabilitatea coordonării INS-ului (vezi comentariile la capitolul 4).

Indicatorul 1.4: Șeful autorității statistice și, unde este cazul, șefii direcțiilor sale statistice sunt singurii responsabili cu decizia asupra metodelor, standardelor și procedurilor statistice, precum și asupra conținutului și momentelor comunicărilor de date statistice.

Respectat în totalitate

Comentarii:

Legea Statisticii (O.G. 9/1992 <http://www.insse.ro/cms/files/legislatie/ordonanta%20nr9.pdf>) se exprimă foarte clar, în ceea ce privește mandatul INS, în legătură cu acest subiect (vezi comentariile de la 1.1). În practică, acest mandat este respectat într-un mod exemplar și eficace, cu ajutorul implicării sistematice a Comitetului de Avizare Metodologică (CAM) și a Consiliului de Coordonare a Activității de Statistică (CCAS). Este important să se sublinieze faptul că decizia finală privind problemele ce țin de metodologie și de diseminare rămâne întotdeauna a INS. Membrii CCAS și INS și-au exprimat satisfacția în legătură cu funcționarea actuală a CCAS. Alți producători naționali de statistici oficiale pot beneficia de consultări metodologice, oferite de INS.

Indicatorul 1.5: Programele de lucru statistice sunt publicate și rapoartele periodice descriu progresele realizate.

Respectat în totalitate

Comentarii: INS are obligația legală și oficială de a adopta și de a publica un program de lucru anual (Capitolul 2 din Legea Statisticii, Art. 7, 8, 9); acesta se numește „Programul Anual al Cercetărilor Statistice” și, urmare a adoptării sale prin Decizie Guvernamentală specifică, este postat pe site-ul INS (<http://www.insse.ro/cms/rw/resource/pcs2007.doc?download=true>). O monitorizare sistematică a progresului activității, la un nivel operațional, se desfășoară săptămânal. Un raport de activitate anual ce descrie cum a fost executat programul de lucru este publicat în română și în engleză, atât pe suport de hârtie cât și pe site-ul INS (<http://www.insse.ro/cms/rw/pages/raportINS2006.ro.do>). Atât proiectul programului anual și raportul de activitate sunt discutate în cadrul CCAS.

Proiectul (nou) al legislației privind organizarea și funcționarea statisticii oficiale din România stipulează că INS ar trebui, de asemenea, să dezvolte programe statistice multi-anuale pentru perioada acoperită în strategie (Art. 9 din proiectul legislației). INS are deja experiență în producerea documentelor strategice multi-anuale (http://www.insse.ro/cms/rw/resource/strategia_dedezv.pdf?download=true) și este de așteptat să aibă succes și în programarea și monitorizarea multianuală a progresului.

Indicatorul 1.6: Comunicatele statistice se disting clar și sunt editate separat de declarațiile cu caracter politic sau privitoare la formularea de politici.

Respectat în totalitate

Comentarii: Comunicatele statistice au un conținut cifric și nu conțin comentarii cu caracter politic sau privitoare la formularea de politici. Echipa de Peer Review a adunat dovezi substanțiale în legătură cu acest subiect, studiind comunicate de presă din arhiva INS (<http://www.insse.ro/cms/rw/pages/listaArhivaCom.ro.do>), precum și în urma discuțiilor și interviurilor purtate cu stakeholderii principali. În plus, embargoul de o oră post-comunicare, sub forma unei înțelegeri de comun acord cu media, funcționează bine. INS are o formulă proprie de identificare, diferită de cea a Guvernului.

Indicatorul 1.7: Autoritatea statistică, când este cazul, face comentarii publice asupra informațiilor statistice, inclusiv despre criticile și interpretările greșite ale statisticilor oficiale.

Respectat în totalitate

Comentarii: INS monitorizează în permanență – prin intermediul Biroului său de Presă – reacțiile media față de publicațiile și comunicatele de presă statistice. În cazul lacunelor semnificative, al criticilor sau al interpretării greșite, conducerea INS (de obicei Președintele) reacționează imediat, ori printr-o Conferință de Presă, ori printr-un comunicat de presă. Se crede că riscul apariției erorilor în statisticile oficiale poate fi ținut la un nivel minim, folosindu-se o documentație bogată și clară (meta-date) și analize obiective. În ultimii ani rezultatele au fost mai puțin contestate decât acum 5 ani.

Principiul 2: Autoritate în Materie de Culegere a Datelor

Autoritățile statistice trebuie să dețină o împuternicire legală clară pentru culegerea informațiilor în vederea elaborării de statistici europene. La cererea autorităților statistice, administrațiile, întreprinderile și gospodăriile, precum și populația în general, pot fi obligate prin lege să permită accesul la date sau să furnizeze date pentru elaborarea statisticilor europene.

Evaluare generală: Împuternicirea INS privind culegerea datelor, stipulată de legea statisticii și de programul statistic, este pe deplin suficientă pentru desfășurarea cercetărilor statistice, dar mijloacele pentru a obține răspunsuri de la un anumit tip de agenți economici nu sunt suficiente. Legea statisticii permite de asemenea accesul INS la sursele de date administrative, dar potențialul de folosire a acestor surse încă nu a fost explorat sau au fost întâmpinate dificultăți. Revizuirea legii statistice este menită să rezolve problemele deosebite din domeniul culegerii de date.

Indicatorul 2.1: Împuternicirea pentru culegerea informațiilor în vederea producerii și diseminării de statistici oficiale este stipulată în lege.

Respectat în totalitate

Comentarii: Capitolul 3 din Legea Statisticii reglementează culegerea de date pentru tot sistemul statistic. La început, având doar un rol de reglementare, acest act juridic a devenit, în 1994, lege. Această modificare este esențială pentru a face față prevederilor deja existente dar și viitoare din alte acte juridice, ce pot contrazice unele prevederi din legea statistică. Cu excepția recensămintelor, bazate pe legi speciale, toate cercetările statistice desfășurate de INS se bazează pe această lege, cuprinse în programele statistice anuale ce au forma unor acte juridice de nivel inferior. Legea statisticii permite de asemenea INS-ului să recruteze personal temporar pentru cercetările statistice, sau chiar să externalizeze contractorii anumite părți din cercetări. Articolul 12 din lege garantează accesul INS la toate datele administrative necesare statisticilor oficiale. Aceste activități sunt incluse și în programele anuale.

Prezenta lege valabilă din 1994, în prezent este în curs de revizuire, textul urmând să fie aprobat de Parlament în viitorul apropiat.

Indicatorul 2.2: Legislația națională permite autorității statistice să folosească registrele administrative în scopuri statistice.

Respectat parțial

Comentarii: În ciuda articolului 12 din legea statisticii și a faptului că nici o prevedere din vreo altă lege nu contrazice articolul 12, accesul INS la datele administrative nu a fost implementat în totalitate. INS nu a putut obține accesul la identificatorii registrului populației (important de altfel pentru următorul recensământ al populației), nici la caracteristici individuale ale surselor administrative deținute de Ministerul Muncii, privind securitatea socială, pensii și salarii. INS nu a avut resursele necesare să evalueze în mod sistematic toate sursele administrative în privința posibilei folosiri a acestora în statisticile oficiale; nu a fost cerută permiterea accesului la unele surse cu mari șanse de a fi relevante.

Când accesul este implementat, acesta este întotdeauna bazat pe protocoale semnate de INS și ministerul sau agenția-sursă, negociate bilateral (<http://www.insse.ro/cms/rw/pages/conventiiColaborare.ro.do>). Uneori, transmiterea de date se limitează la date agregate. Revizuirea legii statistice va întări poziția INS privind accesul la date, chiar și în cazul în care proprietarul datelor se împotrivesc. Reprezentanții de companii au mai propus ca sursele administrative să fie folosite mai des pentru a mai reduce din gradul de solicitare al respondenților de a răspunde la cercetările statistice ale INS, ce sunt privite ca duplicarea culegerilor de date administrative, adresate aceluiași companii de către alte departamente guvernamentale.

Indicatorul 2.3: Pe baza unui act juridic, autoritatea statistică poate pretinde obligativitatea de a răspunde la cercetările statistice.

Respectat în mare măsură

Comentarii: Toate cercetările statistice incluse în programul cercetărilor statistice sunt obligatorii pentru respondenți. În ceea ce privește persoanele fizice, doar datele personale de natura celor privind de exemplu sănătatea rămân opționale. Toate cercetările sunt proiectate pentru a da rezultate nu doar la nivel național, ci și la nivel regional definit (regiune sau județ, iar pentru cercetările statistice exhaustive chiar și la un nivel mai detaliat) și companiile trebuie să raporteze cele mai multe caracteristici cu defalcarea pe regiuni (care în unele cazuri nu sunt trecute în registrele companiilor). Când companiile au probleme în a răspunde, există organizat un help-desk în INS care încearcă să rezolve problemele. La cerere, companiile pot primi și trimite formularele pe cale electronică, în siguranță.

Cu excepția unor companii multinaționale, non-răspunsul nu a fost până în prezent o problemă pentru INS. Sancțiunile pentru neconformarea respondenților sunt prevăzute în lege, dar se aplică numai în cazuri de forță majoră. Totuși, se pare că amenziile maxime nu reprezintă o piedică pentru filialele unor companii multinaționale care preferă să plătească decât să furnizeze informații. Revizuirea legii statistice va rezolva și această problemă.

Principiul 3: Adecvarea Resurselor

Resursele aflate la dispoziția autorităților statistice trebuie să fie suficiente pentru a răspunde cerințelor statisticilor europene.

Evaluare generală: INS are un personal cooperant, motivat și bine instruit. Totuși, nivelul ridicat de fluctuație al personalului, în special în rândul celui cu calificare înaltă, constituie o mare problemă ce micșorează capacitatea institutului de a face față la cerințele din ce în ce mai mari prevăzute în programul de lucru și la obligațiile nou apărute în legislația UE. De asemenea, se atrage atenția asupra necesității de a raționaliza aplicațiile IT.

Indicatorul 3.1: Se dispune de resurse umane, financiare și informatice, adecvate atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ, pentru a răspunde cerințelor statisticilor europene.

Respectat parțial

Comentarii: Toți utilizatorii și stakeholderii importanți au subliniat faptul că „importanța păstrării personalului calificat este o problemă serioasă care trebuie rezolvată cât mai curând”. Pentru câțiva ani, INS a fost un „bun provider de cunoaștere” pentru piața forței de muncă din România. În medie, în ultimii doi ani, 5% din totalul angajaților au părăsit INS din alte motive decât pensionarea. Un model tipic de recrut nou, un absolvent de facultate, va beneficia de câțiva ani buni de experiență în cadrul INS și de foarte bune posibilități de pregătire la Centrul Național de Pregătire în Statistică (CNPS), având apoi mari șanse pentru a obține o slujbă mai bine plătită în alte sectoare ale economiei. Unul din principalele motive pentru o așa mare fluctuație a personalului îl reprezintă nivelul relativ scăzut al salariilor. Un alt motiv îl reprezintă neatractivitatea sistemului de promovare al personalului bine calificat. Este de așteptat ca proiectul de lege privind stabilirea unui sistem unitar de salarizare și a altor drepturi ale funcționarilor publici să mai elimine din dezechilibrele actuale ce țin de această problemă.

Cu un total de 1948 de funcționari în 2006, INS se află într-o poziție relativ neadecvată pentru a putea face față într-un mod eficient cerințelor suplimentare și în mod special creșterii cerințelor din legislația UE. Părerile echipei de Peer Review, ca de altfel și cea a stakeholderilor și a utilizatorilor de statistici oficiale din România este că resursele umane disponibile pentru INS ar trebui să fie substanțial îmbunătățite în următorii ani.

INS conștientizează necesitatea raționalizării aplicațiilor IT și a adoptării soluțiilor cu o mai largă utilizare. Această problemă va fi analizată în programul de lucru al unei noi strategii IT multi-anoale, a cărei implementare va oferi oportunitatea de a se reexamina și de a se accelera întregul proces de lucru din cadrul INS.

Indicatorul 3.2: Sfera de cuprindere, gradul de detaliu și costul statisticilor europene sunt proporționale cu nevoile existente.

Pentru reacție la nivel european

Indicatorul 3.3: Există proceduri pentru evaluarea și justificarea cererilor de noi statistici europene în raport cu costul lor.

Pentru reacție la nivel european

Indicatorul 3.4: Există proceduri pentru evaluarea nevoii continue de statistici europene, cu scopul de a vedea dacă producția vreuneia dintre ele poate fi stopată sau redusă pentru a disponibiliza resurse.

Pentru reacție la nivel european

Principiul 4: Angajamentul privind calitatea

Toți membrii SSE se angajează să lucreze și să coopereze în conformitate cu principiile stabilite în Declarația de Calitate a Sistemului Statistic European.

Evaluare generală: Principiile din Declarația privind Calitatea SSE au fost preluate în strategiile INS și în rapoartele anuale de activitate stabilite de INS privind obiectivele, prioritățile și principalele acțiuni realizate. Un capitol specific din raport este dedicat „Calității Sistemului Statistic”; Declarația de Calitate a SSE este, de asemenea, folosită în cursurile de pregătire organizate de Centrul Național de Pregătire în Statistică (CNPS) pentru personalul intern și pentru alți producători de statistici oficiale.

Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru anii 2007-2013 subliniază calitatea în statistică ca fiind principalul obiectiv al sistemului statistic, de folosit și la nivel național și internațional și pune accentul pe necesitatea adoptării Managementului Calității Totale (TQM), o abordare mai complexă, de implementat în viitorul apropiat. Implementarea TQM este prevăzută pentru următorii ani, în cadrul programului PHARE 2006.

Deși aspectele privind calitatea sunt prezente în documentația activității curente și în Strategia viitoare a INS, angajamentul privind calitatea pare să nu fie încă pe deplin integrat în managementul și în implementarea produselor și proceselor statistice. Lipsa resurselor umane calificate și mobilitatea mare a acestora este un factor critic pentru dezvoltarea unui sistem de control al calității în cadrul organizației. Mai mult, lipsa unei unități metodologice cu rol de structură centralizată în dezvoltarea și coordonarea metodelor și instrumentelor necesare obținerii calității nu facilitează integrarea și standardizarea proceselor în rândul direcțiilor productive. Documentația produselor și proceselor nu se realizează într-un mod sistematic și nu există un sistem centralizat de informare pentru meta-date și pentru indicatorii de calitate. Diseminarea culturii statistice privind calitatea precum și atenția din ce în ce mai mare acordată utilizatorilor pentru ca aceștia să-și poată satisface nevoile și să îmbunătățească transparența și relevanța informațiilor transmise sunt în curs de dezvoltare.

Indicatorul 4.1: Calitatea produselor este monitorizată regulat în conformitate cu componentele de calitate ale SSE.

Respectat parțial

Comentarii: Cu excepția promptitudinii și a punctualității, calitatea produselor în conformitate cu componentele calitative ale SSE nu este monitorizată cu regularitate pentru toate produsele statistice simultan cu procesele de producție. Monitorizarea calității, pentru un număr limitat de date statistice, are mai curând legătură cu nevoia satisfacerii cerințelor pentru rapoartele de calitate ex-post cerute prin Regulamentele europene, decât cu necesitatea de a răspunde unui sistem de control al calității ieșirilor în timp real, ca practică obișnuită în cadrul INS. O evaluare a unor cerințe ale calității precum validarea ex-post a acurateței a fost realizată în 2006 cu ajutorul rapoartelor de calitate doar pentru anumite rezultate cerute de legislația europeană (indicele Costului Muncii, Ancheta de Pregătire Vocațională, etc.) sau pe bază experimentală pentru alte produse statistice (statistica deșeurilor, statistica întreprinderilor, etc.). Trebuie totuși menționat faptul că politica INS este de a oferi o mare vizibilitate acestor rapoarte de calitate, prin diseminarea publică și în interiorul și în exteriorul INS.

Indicatorul 4.2: Există procese pentru a monitoriza calitatea culegerii, prelucrării și diseminării de statistici.

Respectat în mare măsură

Comentarii: Calitatea proceselor de producție statistică este monitorizată pentru cele mai multe cercetări, dar procedurile și metodele folosite pentru evaluarea tuturor fazelor ciclului de producție se bazează pe audit intern și pe auto-evaluare, nu și pe un sistem de indicatori de calitate. Instrumente standardizate pentru măsurarea variabilelor proceselor și pentru promovarea controlului calității nu sunt încă folosite în totalitate. Culegerea datelor se bazează pe metode tradiționale și pe proceduri asistate electronic (CAPI, CATI, CAWI), dar prelucrarea datelor ar putea beneficia de pe urma unor instrumente de IT standardizate. În prezent, doar 15 cercetări statistice sunt monitorizate prin „check-list”. În orice caz, se recunoaște faptul că implementarea unui sistem de control al calității este în desfășurare și că INS încearcă să extindă treptat această practică și la alte cercetări. INS și-a luat angajamentul pentru îndeplinirea acestui obiectiv.

Indicatorul 4.3: Există procese pentru abordarea considerentelor referitoare la calitate, inclusiv eventuale soluții de compromis în domeniul calității, precum și pentru orientarea planificării anchetelor existente și viitoare.

Respectat în mare măsură

Comentarii: Creșterea gradului de promptitudine al statisticilor în abordarea managementului calității este crucială pentru INS. Este clar că în viziunea INS, promptitudinea este o cerință de bază pentru stabilirea priorităților și pentru managementul proceselor statistice. În lege este în mod evident menționat faptul ca INS trebuie să disemineze datele statistice încadrându-se în termenele limită stabilite în programul anual și în conformitate cu termenele de diseminare a datelor statistice oficiale (art. 20). Astfel, regulile interne privind planificarea, elaborarea și diseminarea de instrumente statistice sunt bine definite pentru a spori responsabilitatea tuturor persoanelor ce se ocupă de producerea de date statistice. Un calendar al termenelor limită este un element de bază pentru o abordarea riguroasă a planificării proceselor.

Din punctul de vedere instituțional și organizațional, existența a două organe consultative, Consiliul de Coordonare a Activității de Statistică (CCAS) și Comitetul de Avizare Metodologică (CAM), reprezintă o garanție de promovare sistematică a cercetărilor, potrivit nevoilor utilizatorilor (CCAS) și de adoptare a metodologiilor potrivite (CAM). În calitate de autoritate profesională răspunzătoare pentru avizarea proiectelor metodologice și pentru organizarea cercetărilor, CAM se pronunță în legătură cu aspectele tehnice legate de activitățile noi ce trebuie implementate și în legătură cu instrucțiunile privind completarea formularelor și a liniilor directe pentru cercetările statistice.

Indicatorul 4.4: Liniile directe privind calitatea în statistică sunt documentate și personalul este bine instruit. Aceste linii directe sunt specificate în scris și aduse la cunoștința publicului.

Respectat parțial

Comentarii: În conformitate cu „regulile unitare de proiectare și redactare a metodologiilor pentru cercetările statistice”, INS folosește formulare standard pentru a descrie personalului și utilizatorilor, într-un mod unitar și coerent, toate aspectele relevante legate de cadrul general, tehnici și organizare, prelucrarea datelor și o descriere a sistemului IT pentru cercetările statistice. O astfel de notă metodologică se folosește în mod curent pentru a sprijini prezentarea cercetărilor statistice, dar în documentația INS nu există vreo dovadă a existenței vreunui manual al calității care să servească ca instrument general pentru toate cercetările statistice și nici a vreunor linii directe privind calitatea cercetărilor statistice specifice. Activitatea de pregătire este fundamentală pentru INS, dar programul de pregătire din 2006 și 2007 nu include nici un curs specific acestui subiect. Cerințele de documentație sunt în principal văzute ca instrumente de planificare ex-ante ale celor responsabili cu activitățile noi sau revizuite, cum ar fi de exemplu pregătirea formularului mai sus menționat de aprobare a metodologiilor noi; în această privință nu există o colaborare foarte bună între diferitele sectoare de producție. Prin urmare, documentația și diseminarea liniilor directe de calitate pentru procesele statistice nu sunt încă bine dezvoltate și nu apar ca făcând parte dintr-un sistem integrat de informare.

Indicatorul 4.5: Există o revizuire permanentă și amănunțită a produselor statistice cheie, folosindu-se auditori externi, dacă este cazul.

Respectat parțial

Comentarii: Revizuirea de către auditorii externi a produselor statistice cheie nu este o practică curentă, deși organisme cum ar fi CAM și de asemenea colaborarea îndeaproape cu comunitatea academică în vederea planificării de noi cercetări și a stabilirii metodologiei potrivite pot fi considerate o bună practică a evaluării ex-ante a activității statistice. În ultimii ani, INS a fost inclus într-o evaluare globală a armonizării aquis-ului comunitar în vederea procesului de integrare în UE, dar ultima revizuire realizată de Fondul Monetar Internațional în contextul procedurii ROSC a fost în 2001.

Principiul 5: Confidențialitate statistică

Intimitatea furnizorilor de date (gospodării, întreprinderi, administrații, etc.), confidențialitatea informațiilor pe care ei le furnizează și utilizarea lor exclusiv în scopuri statistice trebuie să fie pe deplin garantate.

Evaluare generală: Din punct de vedere legal și din punctul de vedere al implementării acestor prevederi legale în toate acțiunile INS, acest principiu este respectat în totalitate. Utilizatorii și repondenții cunosc foarte bine politica INS privind acest subiect și o acceptă, considerând-o a fi necesară pentru credibilitatea organizației, având în vedere trecutul nu atât de îndepărtat când acest principiu trecea adesea neobservat.

Indicatorul 5.1: Confidențialitatea statistică este garantată prin lege.

Respectat în totalitate

Comentarii: Capitolul 4 al legii statisticii reglementează confidențialitatea datelor statistice în mai multe articole. Aceste articole exprimă atât aspectul privind interzicerea divulgării datelor confidențiale cât și limitarea strictă a folosirii acestor date numai în scop statistic. O prevedere chiar precizează foarte clar că orice date culese în scopuri statistice nu pot fi folosite ca probe în justiție sau la stabilirea unor drepturi și obligații pentru subiecții statistici la care se referă.

În ultimii ani, politica INS a fost de a se conforma cu strictețe principiului confidențialității și de a nu permite, sub nici o formă, accesul la micro-date niciunui minister. Reprezentanții de companii intervievați au încredere deplină, în ceea ce privește datele proprii, în angajamentul juridic de confidențialitate semnat de angajații INS.

Indicatorul 5.2: Personalul autorității statistice semnează angajamente juridice de confidențialitate la numirea în funcție.

Respectat în totalitate

Comentarii: Tot personalul, inclusiv cel temporar, trebuie să semneze un Angajament de Confidențialitate. Obligația de a păstra confidențialitatea datelor este valabilă și după terminarea contractului.

Indicatorul 5.3: Penalizări substanțiale sunt prevăzute pentru orice încălcare deliberată a confidențialității statistice.

Respectat în totalitate

Comentarii: Pentru personalul care încalcă regulile de confidențialitate, sancțiunile pot fi de trei tipuri, cu posibila cumulare a cel puțin două tipuri: sancțiune disciplinară (inclusiv destituirea din funcție), răspundere penală și răspundere civilă. Cercetătorii care nu se conformează acestor reguli pot fi amendați și privați de accesul viitor la micro-date. Până acum nu a fost raportată nici o încălcare a confidențialității.

Indicatorul 5.4: Sunt furnizate instrucțiuni și linii directoare privind protecția confidențialității statistice în procesele de producție și diseminare. Aceste linii directoare sunt specificate în scris și aduse la cunoștința opiniei publice.

Respectat în totalitate

Comentarii: Documentul disponibil publicului pe site-ul INS (în limba română), numit „Reguli privind Confidențialitatea Datelor Statistice”, explică măsurile concrete luate de INS pe parcursul colectării, prelucrării și diseminării. Aceste reguli sunt restrictive. Nu numai tabelele din comunicate și publicații, ci și tabelele realizate pentru anumiți utilizatori sunt verificate amănunțit în ce privește celulele ce pot prezenta riscuri de divulgare, înainte de a fi diseminate. În plus, un comitet de confidențialitate examinează toate cererile cercetătorilor pentru furnizarea de micro-date, dar

decizia finală aparține până la urmă președintelui INS (vezi de asemenea comentariile la indicatorul 5.6).

Indicatorul 5.5: Sunt în vigoare prevederi de natură fizică și tehnologică pentru a proteja securitatea și integritatea bazelor de date statistice.

Respectat în totalitate

Comentarii: Documentul menționat la indicatorul 5.3 conține un capitol despre măsurile de natură fizică și tehnologică de prevenire a accesului neautorizat la fișiere și echipament. Se menționează, printre altele, că fiecare accesare a fișierelor (cu excepția celor destinate publicului) va fi monitorizată de sistem. Accesul la fișierele ce conțin date confidențiale va fi autorizat doar pentru câteva persoane din cadrul unei unități (INS sau direcția regională).

Indicatorul 5.6: Există protocoale stricte aplicabile utilizatorilor externi care accesează micro-date statistice în scopuri de cercetare.

Respectat în totalitate

Comentarii: Calea de acces recomandată de INS cercetătorilor este folosirea unei facilități (camere securizate) din sediul INS. Aceștia pot accesa acolo micro-datele (fără identificatori), dar ceea ce pot printa, descărca sau transmite în domeniul lor este controlat și nu poate conține informații confidențiale. Există posibilitatea ca cercetătorii de bună-credință, pentru care opțiunea de mai sus nu este fezabilă, să poată obține fișiere conținând micro-date, dar numai printr-o decizie pozitivă a Președintelui, în urma examinării cererii de către comitetul de confidențialitate și prin semnarea unei convenții (contract de furnizare de micro-date). Aceste seturi de date nu conțin identificatori și sunt verificate să nu conțină indicii sau detalii care să permită identificarea indirectă. Nici un fel de micro-date nu se distribuie ministerelor sau Băncii Naționale.

Principiul 6: Imparțialitate și obiectivitate

Autoritățile statistice trebuie să producă și să disemineze statistici europene respectând independența științifică și într-o manieră obiectivă, profesionistă și transparentă prin care toți utilizatorii sunt tratați echitabil.

Evaluare generală: Actualul nivel înalt de încredere publică la care s-a ajuns privind statisticile oficiale din România a fost atins treptat în ultimii 20 de ani, ca rezultat al angajamentului INS față de independența științifică, obiectivitate, transparență, imparțialitate și cultura serviciilor. Trebuie subliniat faptul că eforturile României de a se conforma aquis-ului comunitar din domeniul statisticii pe perioada procesului de pre-aderare au avut o contribuție importantă la construirea unei imagini foarte bune a INS. Toți utilizatorii au confirmat că INS a făcut progrese remarcabile în această privință și sunt convinși că va continua să-și mărească credibilitatea prin aderarea la standardele de înaltă calitate și prin respectarea principiilor stipulate în Legea Statisticii.

Indicatorul 6.1: Statisticile sunt produse în conformitate cu criteriile obiective determinate de considerente științifice.

Respectat în totalitate

Comentarii: Obiectivitatea și neutralitatea sunt caracteristici cheie pentru toate comunicatele și publicațiile; chiar și personalul nou angajat a înțeles foarte clar că analizele și comunicatele statistice trebuie să respecte aceste principii. Procesul de aprobare pentru difuzarea statisticilor implică un număr de niveluri ierarhice, inclusiv Președintele, care ia decizia finală. Există dovezi cum că aceste proceduri sunt respectate cu strictețe.

Indicatorul 6.2: Alegerea surselor și tehnicilor statistice se bazează pe considerente de ordin statistic.

Respectat în totalitate

Comentarii: Nu există nici un dubiu că alegerea surselor și metodelor de producție a statisticilor oficiale din România se realizează doar pe baza considerentelor de ordin statistic. În afară de confirmarea obținută în această privință de la utilizatori și în special de la comunitatea academică / de cercetare, mai sunt două structuri importante stabilite de lege care garantează caracterul primordial al considerentelor: două organisme consultative de înalt nivel profesional (i) Consiliul de Coordonare a Activității de Statistică și (ii) Comitetul de Avizare Metodologică ce oferă o continuă sprijinire metodologică și expertiză statistică. Metodologiile trebuie documentate în conformitate cu o grilă din „regulile unitare privind proiectarea și editarea metodologiilor statistice”, care stau la baza deciziilor luate în cadrul INS, cu avizul CAM și cu documentația de meta-date disponibile opiniei publice.

Indicatorul 6.3: Erorile detectate în statisticile publicate sunt corectate cât de repede posibil și sunt făcute publice.

Respectat în mare măsură

Comentarii: Cu toate că, în practică, INS are o politică bine stabilită privind acest subiect, echipa de Peer Review crede că procedura completă de corectare a unei erori ar trebui documentată oficial sub formă de linii directe care trebuie actualizate și cunoscute de către toți angajații.

Indicatorul 6.4: Informațiile privind metodele și procedurile utilizate de autoritatea statistică se află la dispoziția publicului.

Respectat în mare măsură

Comentarii: Există un bun nivel de disponibilitate publică a notelor metodologice și a meta-datelor ce însoțesc majoritatea rezultatelor cantitative. Părerea noastră este că această documentație ar trebui extinsă astfel încât să acopere toate produsele statistice și ar trebui standardizată și îmbogățită cu informații metodologice mai avansate.

Indicatorul 6.5: Datele și termenele publicărilor de date statistice sunt anunțate în avans.

Respectat în totalitate

Comentarii: INS acționează într-un mod exemplar în ceea ce privește stabilirea programului de publicare și respectarea acestuia. Utilizatorii și-au exprimat profunda satisfacție față de modul de funcționare a programului de publicare. (<http://www.insse.ro/cms/rw/pages/press2007.ro.do>). În plus față de calendarul publicațiilor și al comunicatelor de presă postate pe site-ul INS la începutul anului, Oficiul de Presă, în fiecare vineri, amintește utilizatorilor publicațiile ce vor fi diseminate în timpul săptămânii viitoare. În cazul (excepțional) în care publicarea se va face mai devreme, utilizatorii sunt informați cu 48 de ore înainte.

Indicatorul 6.6: Toți utilizatorii au acces egal și simultan la publicările de date statistice și orice acces privilegiat anterior publicării acordat utilizatorilor externi este limitat, controlat și făcut public. În cazul în care se produc scurgeri de informații, dispozițiile privind accesul anterior publicării trebuie revizuite pentru a garanta imparțialitatea.

Respectat în totalitate

Comentarii: Echipa de Peer Review a adunat dovezi clare că INS tratează toți utilizatorii într-o manieră absolut imparțială și obiectivă. Conformarea la acest principiu a rezultat într-o creștere continuă a încrederii publice și a credibilității statisticilor oficiale. Politica de embargo a INS poate fi considerată o „bună practică” și este foarte apreciată de reprezentanții mass-media. Procedurile sunt clare, complete, bine documentate și bine cunoscute de toți cei interesați, respectiv utilizatorii (mass-media în special) și personalul INS. În rarele cazuri când embargoul este încălcat sau există scurgeri de informații înainte de data stabilită, toate măsurile și procedurile stabilite dinainte sunt aplicate fără întârziere și într-o manieră transparentă.

Indicatorul 6.7: Comunicatele de presă și declarațiile prezentate la conferințele de presă sunt obiective și imparțiale.

Respectat în totalitate

Comentarii: INS are o politică și o experiență bine fondată în această privință. Echipa de experți a examinat numeroase comunicate și publicații statistice și de asemenea materiale scrise prezentate la conferințele de presă. Utilizatorii au confirmat că publicările de date statistice și declarațiile de la conferințele de presă sunt neutre, profesionale și obiective.

<http://www.insse.ro/cms/rw/pages/listaArhivaCom.ro.do>

<http://www.insse.ro/cms/rw/pages/confPresa.ro.do>

Principiul 15: Accesibilitatea și claritatea

Statisticile europene trebuie să fie prezentate într-o formă clară și ușor de înțeles, să fie diseminate într-o manieră adecvată și convenabilă, să fie disponibile și accesibile, respectându-se imparțialitatea și să fie însoțite de meta-date și linii directoare.

Evaluare generală: INS trebuie să producă și să disemineze informații statistice obiective și credibile și să le permită tuturor utilizatorilor, în egală măsură, accesul la aceste date. Diseminarea datelor statistice se bazează, în principal, pe publicații și pe baze de date disponibile și pe site, la nivel central și local și pot fi realizate tabele speciale pentru a răspunde cerințelor autorităților naționale și ale altor utilizatori. Prevederi în legătură cu accesul la informațiile publice sunt reglementate în Legea numărul 544 din 12 octombrie 2001 privind „liberul acces la informațiile de interes public”, cu modificările și completările ulterioare, în al cărui articol 1 se stipulează că „accesul liber și neîngrădit al unei persoane la orice informații de interes public, definite astfel prin prezenta lege, constituie unul din principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice...”

Diseminarea este o politică-cheie pentru instituție, care a creat un departament special, responsabil cu diseminarea de informații și cu relațiile cu publicul, accentuând importanța de a avea un singur punct de ieșire și de intrare pentru solicitările de date. O atenție sporită este, de asemenea, acordată personalului care a urmat cursuri de pregătire specifice practicilor diseminării și de îmbunătățire a aptitudinilor de promovare a accesului utilizatorilor la datele statistice.

Cu toate acestea, având în vedere că INS este o instituție publică și statisticile oficiale sunt „un bun public”, echipa de Peer Review este de părere că societatea publică și civilă ar trebui să beneficieze de mai multe informații gratuite distribuite electronic, accesibile nu doar contra cost pentru persoanele înregistrate.

Indicatorul 15.1: Statisticile sunt prezentate într-o formă care facilitează interpretarea adecvată și comparațiile semnificative.

Respectat în mare măsură

Comentarii: INS diseminează date și informații statistice prin intermediul publicațiilor pe suport de hârtie, site-ului în română și în engleză (sub formă de documente sau de baze de date on-line), comunicatelor de presă, conferințelor de presă, etc. Catalogul de publicații statistice al INS este disponibil pe site-ul <https://statistici.insse.ro> și conține o gamă largă de publicații din diferite arii tematice. Utilizatorii pot folosi sistemul on-line pentru a solicita asemenea publicații precum și analize mai detaliate contra-cost realizate de către direcția de publicații, al cărei rol este de a se ocupa de cererile utilizatorilor. Oficiul de presă al INS se ocupă de toate cererile jurnaliștilor; există o procedură bine stabilită de reglementare a relațiilor cu media. Echipa de peer review recunoaște faptul că un program detaliat de dezvoltare a diseminării de date este în curs de implementare, program ce constă în creșterea numărului de comunicate de presă și în organizarea mai multor conferințe de presă, seminarii și a altor evenimente.

În general, utilizatorii de diferite categorii par a fi în mare măsură satisfăcuți de calitatea și accesibilitatea informațiilor oferite de către INS, informații pe care le consideră ușor de înțeles și clare. Totuși, în cazul comunicatelor de presă, jurnaliștii cer mai multe detalii și analize privind fenomenele specifice, trend-uri, serii de date, comparabilitate internațională, etc., pentru a ajunge la o mai bună înțelegere a fenomenului observat și la o mai bună interpretare a rezultatelor statistice.

Indicatorul 15.2: Serviciile de diseminare utilizează tehnologia modernă a informației și comunicațiilor, precum și tradiționalul suport de hârtie.

Respectat în mare măsură

Comentarii: Serviciile de diseminare reprezintă o prioritate pentru strategia INS, fiind puternic orientate spre adoptarea de tehnologii moderne în vederea îmbunătățirii eficienței politicii de diseminare și comunicare. Site-ul este bine structurat și oferă o bogată varietate de produse și informații statistice, din diferite doemii tematice. Baza de date TEMPO este de asemenea accesibilă utilizatorilor și publicului, prin intermediul site-ului. Totuși, nu există în prezent un sistem integrat între această bază centrală de date și restul infrastructurii tehnologice pentru a îmbunătăți procesele de validare și verificările coerenței între seriile diferite de date.

Indicatorul 15.3: Analize personalizate sunt furnizate atunci când acest lucru este realizabil și sunt făcute publice.

Respectat în mare măsură

Comentarii: Politica de diseminare a INS are scopul de a mări capacitatea de conformare la cererile de informații ale utilizatorilor de date statistice. Furnizarea tabelor personalizate este o practică curentă în cadrul INS și o „procedură” specifică „de administrare a cererilor de date și informații statistice”, aplicată din mai 2006. Personalul este bine informat în legătură cu acest proces la nivel central și regional, iar tarifarea este reglementată astfel încât să depindă de categoria utilizatorului. Tabelele personalizate par a fi foarte apreciate de către utilizatori. Unele dintre ele sunt făcute publice după o anumită perioadă de timp, dar nu există o politică generală în ceea ce privește accesul public la astfel de rezultate adiționale.

Indicatorul 15.4: Accesul la micro-date este permis în scopuri de cercetare atunci când este posibil. Acest acces este supus unor protocoale stricte.

Respectat în totalitate

Accesul la micro-date în scopuri de cercetare științifică este supus unor protocoale stricte. O „cameră securizată” este disponibilă pentru accesul fizic la date individuale anonimizate, pentru scopuri științifice. Dacă utilizatorii nu pot veni la sediul INS, datele pot fi furnizate pe baza unui „contract de furnizare de micro-date” în care sunt stabilite reguli stricte pentru protecția datelor individuale.

Indicatorul 15.5: Meta-datele sunt documentate în conformitate cu sisteme de meta-date standardizate.

Respectat în mare măsură

Comentarii: Informațiile privind metodologiile și sursele de date ale produselor statistice sunt pe larg documentate și pe site, unde există un forum dedicat acestui subiect. Având în vedere rezultatele cercetărilor privind gradul de satisfacție a utilizatorilor, marea majoritate a utilizatorilor consideră că informațiile privind metodologiile sunt suficiente și potrivite. Totuși, această documentație nu face parte (încă) dintr-un sistem standardizat de meta-date.

Indicatorul 15.6: Utilizatorii sunt informați în legătură cu metodologia proceselor statistice și calitatea producției statistice raportat la criteriile de calitate ale SSE.

Respectat parțial

În general, partenerii sunt în permanență informați în legătură cu metodologia proceselor statistice și calitatea produselor statistice, prin intermediul metodelor tradiționale pe suport de hârtie, internetului și altor evenimente publice, dar aceste informații nu sunt structurate în conformitate cu criteriile SSE. După părerea echipei de Peer Review, utilizatorii ar putea fi mai bine și mai sistematic informați în legătură cu metodologia și calitatea rezultatelor INS, printr-o respectare mai sistematică a criteriilor SSE privind calitatea în diseminarea metadatelor.

4. Rolul de Coordonare al Institutului Național de Statistică

Noțiunea de Sistem Statistic Național nu a fost inclusă în actuala lege statistică, dar există prevederi (Art. 2) care stipulează că INS are o responsabilitate de coordonare în relație cu celelalte „servicii de statistică oficială”. Problema instrumentelor pentru realizarea coordonării, în special prerogativele Președintelui INS în acest context, rămâne deschisă. În planul legislației revizuite, cel puțin din punct de vedere legal, această problemă se va soluționa.

Nu există nici un dubiu că INS este, de departe, cel mai important producător de statistici oficiale din România și că sistemul poate fi caracterizat ca fiind centralizat. Nivelul exact este greu de determinat de vreme ce nu este clar cine altcineva decât INS și Banca Națională mai este producător de statistici oficiale. Programul statistic din 2007 menționează doar Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Administrația Națională de cadastru și Publicitate Imobiliară, Agenția Națională pentru Protecția Sănătății și Administrația Națională „Apele Române”, dar din ședința organizată cu alți producători reiese clar că și Ministerul Economiei și Finanțelor pretinde a fi furnizor de statistici oficiale. Se pare că alți producători sunt incluși în programul cercetărilor statistice numai dacă aceștia colectează date primare. Există divergențe ocazionale între INS și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în ceea ce privește rezultatele publicate de INS. În contextul SDDS al FMI, INS are rol de coordonator al statisticilor produse de acesta, Banca Națională și Ministerul Economiei și Finanțelor. Pregătirea programului statistic ar putea fi o oportunitate pentru coordonarea activităților altor producători, dar influența INS este limitată, în special din cauza lipsei resurselor.

Alți producători de statistici oficiale, în special Banca Națională, ar accepta cu plăcere mai multe servicii, inclusiv de coordonare din partea INS, în afară de avizul metodologic oferit de INS la cerere. Se acceptă faptul că INS este cea mai bună instituție pentru desfășurarea cercetărilor statistice, cum ar fi cercetările în întreprinderi și pentru îndeplinirea sarcinilor statistice. În orice caz, INS nu are momentan resursele necesare pentru îndeplinirea rolului de coordonare. Această coordonare ar trebui să înceapă cu o evaluare a activităților realizate în afara INS și care sunt statistici oficiale precum și a celor care sunt dornici dar și capabili să fie producători și diseminatori de statistici oficiale, într-o bază regulată și în concordanță cu Codul de Practici al Statisticilor Europene. Până acum, INS nu a fost foarte proactiv față de ceilalți utilizatori în promovarea acestui Cod sau a principiilor stipulate în legea statisticii din România și prin urmare, pentru alți utilizatori, cunoașterea Codului de Practici nu este bine aprofundată.

Un alt aspect privind coordonarea nu este implementat cu regularitate, nici în cadrul INS, nici de către producători: discrepanțele rezultatelor aceluiși fenomen care provine din diferite surse sau diferite procese de producție ce folosesc aceeași sursă. Cu o singură excepție (indicele prețului de consum național -IPC și indicele prețului de consum armonizat -IPCA), rezultatele sunt prezentate în publicații separate, cu meta-date pentru fiecare rezultat, dar fără informații suplimentare ajutoare pentru utilizatorii nespecializați, cum ar fi o posibilă cuantificare a unor elemente, ce ar determina ca cele două rezultate să fie diferite. Chiar și în exemplul IPC, IPCA conform prevederilor UE este adăugat doar în scop informativ, fără vreo altă explicație privind natura diferențelor principale. Răspunsurile la întrebările ridicate de mass media sunt date în conferințele de presă organizate cu regularitate de INS.

INS colaborează cu alte agenții guvernamentale în multe moduri, în special bilaterale: prin convenții privitoare la accesul la datele administrative (vezi comentariile de la 2.2), prin consultări

periodice cu utilizatorii importanți, dar și multilaterale, prin intermediul CCAS (art. 6 din Legea Statisticii). Funcția principală a acestui comitet nu este de coordonare între producători, ci de a avea utilizatori cheie reprezentați în discuțiile despre strategiile și programele statistice ale INS. Membrii acestei funcții și INS-ul sunt mulțumiți de acțiunile prezente ale CCAS, observându-se îmbunătățiri importante față de anii precedenți, fapt ce a contribuit la sporirea încrederii față de INS, astfel încât să fie posibilă implementarea unui viitor rol de coordonare (bazat pe legea statistică revizuită), cu puținii producători de statistici din România, cu condiția ca INS să aloce cu regularitate resurse suficiente în viitor.

5. Bune practici care trebuie evidențiate

Merită să fie evidențiate patru bune practici ale INS:

1. Centrul Național de Pregătire în Statistică (CNPS), care asigură o pregătire profesională susținută pentru personalul INS, inclusiv cei din direcțiile regionale, creându-se o concurență a personalului de bună calitate pe piața forței de muncă. Ar putea fi folosit, de exemplu, pentru îmbunătățirea aptitudinilor analitice ale personalului.
2. Există multe modalități de cooperare și interacțiuni de succes între INS și universități / comunități de cercetare, ambele părți având de beneficiat: participarea la CAM; folosirea cu regularitate a microdatelor transmise de INS cu feedback asupra rezultatelor; pregătiri organizate în comun în universități; cursuri de pregătire a studenților în INS și proiecte de cercetare în colaborare. Aceste cooperări sunt importante pentru ca INS să fie mai apreciat și văzut ca o instituție profesională cu caracter științific și pentru asigurarea sprijinului acordat de către comunitatea de cercetare INS-ului, prin intermediul persoanelor responsabile cu resursele.
3. Embargoul pentru diseminarea comentariilor după publicarea datelor de către INS. Utilizatorii, în special jurnaliștii, nu diseminează comentarii privitoare la noile comunicări de date decât după o oră după ce comunicatele INS devin disponibile la ora preanunțată. Astfel, toată lumea are timp să analizeze posibilul impact al noilor date, fără a se teme de întârzierea comentariilor proprii. Pe de altă parte, rediseminatorii de date pe suport electronic care nu adaugă comentarii, cum ar fi Reuters, nu se supun acestui embargo și pot acționa imediat după comunicatul INS.
4. În 2006, o scurgere de informații anterioară termenului de publicare a fost rezolvată în mod exemplar. La o conferință de presă, Președintele INS a afirmat că este o abatere de la regulă și va fi derulată o anchetă. Câteva luni mai târziu, media a fost informată în legătură cu rezultatele anchetei, inclusiv în legătură cu sancțiunile personalului implicat. Aceasta a avut o mare contribuție la acceptarea de către utilizatori, în special cei guvernamentali, a politicii stricte a INS ce constă în interzicerea de a furniza informații înainte de publicare, oricui dinafara INS.

6. Recomandările Echipei de Peer Review

Echipa de Peer Review are patru recomandări pentru INS. Primele trei au fost incluse în planul de acțiuni de îmbunătățire, stabilit cu INS cu ocazia vizitei; sunt incluse aici pentru că sunt de ordin general și nu pot fi alocate unui singur principiu.

Procesul de adoptare a noii legi a statisticii de către Parlament pare să fi avansat destul de mult, prin urmare rezultatul final este de așteptat să apară în 2008. Astfel se vor putea elimina unele lacune identificate în cadrul instituțional al INS privind statisticile oficiale; dar cea mai mare îmbunătățire posibilă este alinierea altor producători de statistici oficiale la conceptul modern de statistici oficiale, cum este exemplificat în Codul de Practici al Statisticilor Europene. Echipa de Peer Review recomandă ca INS să folosească mai multe resurse pentru pregătirea implementării

și să-i asiste pe producătorii care vor să-și producă și să-și disemineze singuri statisticile conform Codului de Practici. Ar putea fi creată o unitate specială în cadrul INS care să se ocupe pe larg de problemele de coordonare și care să acționeze conform modificărilor de legislație din alte domenii care conțin prevederi statistice sau care reglementează surse administrative relevante pentru statistici. Când primul program multianual va fi pregătit în conformitate cu noua lege, ceilalți producători ar trebui evaluați de către INS pentru a se afla dacă sunt dornici și capabili să acționeze conform acesteia și să se verifice acțiunile propuse de aceștia sub aspectul suprapunerii, sinergiilor și conformității cu standardele UE.

În prezent, instruirea privind subiectele generale, cum ar fi principiile fundamentale ale statisticii oficiale, Codul de Practici al Statisticilor Europene, cadrul calității în SSE și codurile din interiorul INS referitoare la aceste subiecte pare a fi concentrată asupra noilor angajați. Echipa de Peer Review recomandă realizarea de noi mecanisme prin care personalul din diferite direcții poate face schimb de probleme practice legate de folosirea acestor coduri și prin care să poată fi asistat în problemele dificile de implementare. În general, conștientizarea acestor principii și a relevanței lor pentru activitățile curente ar trebui menținută la un nivel ridicat pentru tot personalul; pregătirea în principal doar a noilor angajați nu este o garanție suficientă pentru folosirea de durată în practică. Mai mult, în aceste pregătiri și mecanisme ar trebui inclus și alți producători de statistici oficiale.

În INS, producția și diseminarea sunt asociate întregului proces de realizare a unor anchete bine organizate, făcându-se o paralelă între design și diseminare. Nu există multe oportunități pentru personal de a interacționa cu personalul din procesele de producție decât prin cursurile ocazionale de pregătire. Având în vedere faptul că în statisticile oficiale moderne din ce în ce mai multe rezultate sunt obținute pe baza mai multor surse de date și că operațiunea de colectare a datelor este folosită ca input pentru rezultatele calculate în mai multe procese de producție, este crucial ca personalul să fie stimulat să gândească și să acționeze și dincolo de limitele domeniilor lor de activitate. Grupuri orizontale pentru problemele delicate și realizarea unor echipe compuse din membrii ai personalului din diferite direcții pentru faza de dezvoltare a activităților noi, sunt câteva dar în nici un caz singurele exemple pe care echipa de Peer Review le recomandă spre a fi luate în considerație de către managementul superior al INS.

Cum a fost menționat în evaluarea generală de la principiul 15, cea mai mare parte a conținutului bazei de date TEMPO on-line este accesibilă doar contra cost. Din ce în ce mai multe oficii naționale de statistică, ca de altfel și EUROSTAT și tot mai mulți producători internaționali de statistică își iau toate informațiile statistice de pe site-uri accesibile și fără solicitare de plată; taxele se aplică doar produselor sub alte forme (publicațiile pe suport de hârtie) sau serviciilor personalizate. Echipa de Peer Review recomandă INS-ului să urmeze această tendință generală și, în paralel cu extinderea bazei de date TEMPO, să reducă treptat numărul seriilor disponibile doar contra cost.

7. Lista acțiunilor de perfecționare în conformitate cu Codul de Practici

Principiul 1: Independența profesională

Acțiuni de perfecționare

- Adoptarea programului multi-anual (inclusiv o strategie de dezvoltare a sistemului național de statistică) în conformitate cu noua lege.

Program: 2008

- Extinderea rapoartelor de activitate anuală pentru a include evaluarea progresului în implementarea programului multi-anual. Acest raport trebuie revizuit de Consiliul pentru Statistică și făcut public.

Program: 2009 (an de referință 2008)

- Folosirea mai frecventă a posibilității de reacționare la interpretări eronate sau la folosirea neadecvată a statisticilor, în cadrul conferințelor de presă periodice.

Program: Continuu

Principiul 2: Autoritate în materie de culegere a datelor

Acțiuni de perfecționare

- Pregătirea utilizării surselor administrative ce nu au fost încă folosite pentru statisticile oficiale (Ministerul Muncii; date despre taxe; registre ale construcțiilor și ale populației) și examinarea posibilei suprapunerii în colectarea de date de la întreprinderi, în scopuri administrative și în cercetări statistice.
Program: din 2008; implementare selectivă prin intermediul programelor anuale
- Mărirea posibilităților ca întreprinderile și unitățile locale să primească formulare și să răspundă electronic.
Program: Continuu
- Reducerea sarcinii de răspuns prin examinarea nevoii de defalcare regională continuă în cercetările în întreprinderi selectate.
Program: Din 2008

Principiul 3: Adecvarea resurselor

Acțiuni de perfecționare

- Egalizarea câștigurilor salariale ale personalului INS cu cele din ministere.
Program: Depinzând de adoptarea și implementarea unei noi legi privind „stabilirea unui sistem unitar de salarizare și a altor drepturi ale funcționarilor publici” (de încercat în 2009).
- Creșterea numărului personalului permanent în INS la un nivel la care să se poată îndeplini cu eficiență programul de lucru actual și implementarea noilor regulamente / directive UE.
Program: Treptat
- Să se beneficieze mai mult de pe urma posibilității altor ministere sau a Băncii Centrale de co-finanțare a noilor cercetări ale INS.
Program: Din 2008
- Dezvoltarea unei strategii IT pentru INS, care să micșoreze pe cât posibil dependența de dezvoltarea aplicației pentru anumite cercetări și varietatea de software de întreținut. Implementarea este de asemenea o oportunitate de a examina și de a direcționa activitățile de producție din cadrul INS.
Program: Adoptarea strategiei este preconizată pentru 2009; implementare treptată

Principiul 4: Angajamentul privind calitatea

Acțiuni de perfecționare

- Definirea unui plan strategic pentru includerea calității în toate procesele de producție (nu doar în rapoartele ex-post către EUROSTAT), care urmează a fi realizată prin acțiuni concrete, strict corelate cu programele statistice multi-anuale și anuale.
Program: Plan adoptat în 2008; implementare treptată în toate departamentele de producție, în conformitate cu calendarul stabilit în plan
- Crearea unei unități responsabile pentru calitate, ca structură permanentă în cadrul organizației, cu autoritatea de a acționa ca organism central în monitorizarea calității din procesele de producție și de a promova o mai bună integrare printre diferitele sectoare de producție, în ceea ce privește metodologiile, tehnicile, instrumentele și soft-ul de adoptat în timpul variatelor faze de lucru.
Program: 2008
- Dezvoltarea standardelor de documentație (meta-date) ce însoțesc toate procesele de producție și devin o condiție necesară pentru validarea seturilor de micro-date și rezultatelor oficiale; această documentație trebuie să fie disponibilă la nivel central și (în ceea ce privește rezultatele) public.
Program: Standard de adoptat în 2008; implementare treptată în toate sectoarele de producție, conform planului.
 - Includerea altor parametri decât promptitudinea și punctualitatea pentru toate direcțiile de producție.
Program: din 2008

Principiul 6: Imparțialitatea și obiectivitatea

Ațiuni de perfecționare

- Folosirea conferințelor de presă pentru comunicarea rezultatelor reale ale analizelor și creșterea numărului produselor cu rezultate analitice imparțiale și a seriilor cu componente analitice (cum ar fi ajustarea sezonieră pentru conturile naționale trimestriale).

Program: Continuu

Principiul 8: Proceduri statistice adecvate

Ațiuni de perfecționare

- Aplicarea în mod constant a metodelor de tratare a non-răspunsului parțial, editării și imputării.

Program: din 2008

Principiul 10: Eficiența costurilor

Ațiuni de perfecționare

- Introducerea unui sistem care să monitorizeze costul activităților, produselor și proiectelor.

Program: din 2009

Principiul 14: Coerența și comparabilitatea

Ațiuni de perfecționare

- Dezvoltarea și implementarea unui concept de stocare centrală a rezultatelor statisticilor oficiale, inclusiv meta-datele (depozit de date), de unde sunt generate toate produsele de diseminare.

Program: Concept de adoptat în 2008; implementarea din 2009

- Îmbunătățirea explicațiilor din publicații și comunicate de presă, necesare când diferite surse sau metode de agregare conduc la rezultate diferite ale aceluiași fenomen.

Program: Continuu

Principiul 15: Accesibilitatea și claritatea

Ațiuni de perfecționare

- Creșterea numărului de serii din baza de date Tempo on-line pentru acoperirea tuturor rezultatelor statisticilor oficiale din toate domeniile.

Program: Continuu

- Creșterea și armonizarea disponibilității meta-datelor în sau din baza de date Tempo.

Program: Continuu

Coordonare

Ațiuni de perfecționare

- Pregătirea unei strategii și a unui plan pentru asistarea altor producători în aplicarea noii legi a statisticii și a Codului de Practici; alocarea resurselor și responsabilităților pentru realizarea funcției de coordonare a INS prevăzut în noua lege a statisticii

Program: 2008

ANEXA A: Programul vizitei

luni, 29 octombrie - Discuții cu personalul statistic INS

- 9.00 – 9.30 Cuvânt de bun venit, introducerea programului, probleme organizatorice
- 9.30 – 11.30 Discuții cu reprezentanții managementului INS și cu personalul de execuție „senior staff” (Principiile 1, 2, 3, 6 + coordonarea sistemului statistic național)
- 11.30 – 13.00 Discuții cu reprezentanții managementului INS și cu personalul de execuție „senior staff”, managerul de calitate (Principiul 4 și 15)
- 13.00 – 14.00 Pauza de prânz
- 14.00 - 14.30 Discuții cu reprezentanții managementului INS și cu personalul de execuție „senior staff” (Principiul 5)
- 14.30 – 16.00 Discuții cu personalul de execuție „junior staff” (2-5 ani experiență) (Principiile 1-6, 15)
- 16.00 – 17.00 Discuții cu reprezentanții Direcțiilor Regionale de Statistică.

marți, 30 octombrie – Discuții cu deținători de interese externi

- 9.30 – 10.30 Discuții cu alți producători naționali de date (ministere):
- 10.30 – 11.30 Discuții cu principalii utilizatori / (ministere, BNR):
- 11.30 – 12.30 Discuții cu principalii utilizatori – reprezentanții CCAS
- 12.30 – 14.00 Pauza de prânz
- 14.00 – 15.00 Discuții cu principalii utilizatori - reprezentanți din mediul universitar
- 15.00 – 16.00 Discuții cu mass - media
- 16.00 – 17.00 Discuții cu respondenții reprezentativi

miercuri, 31 octombrie - Concluzii

- 9.30 – 11.30 Discuții cu reprezentanții managementului INS pentru a concluziona și revizui în detaliu lista acțiunilor de îmbunătățire pentru toate principiile Codului de Practici
- 11.30 – 13.00 Discuții cu reprezentanții top managementului INS, concluzii, recomandări și acțiuni viitoare

ANEXA B : Lista participanților

Institutul Național de Statistică

Vergil Voineagu	președinte INS
Dan Ion Gherguț	vicepreședinte INS
Cristian Nicolae Stănică	vicepreședinte INS
Beatrix Gered	vicepreședinte INS
Gabriel Petrică Jifcu	secretar general INS
Ilie Dumitrescu	director Cabinet Președinte
Filofteia Panduru	consilier al președintelui
Daniela Ștefănescu	director, Direcția de Afaceri Europene și Cooperare Internațională
Săndica Neagu	director, Direcția de Coordonare Sistem Statistic Național
Gabriela Popa	director adjunct, Direcția de Coordonare Sistem Statistic Național
Nina Alexevici	director, Direcția de Statistică a Indicatorilor Economici pe Temen Scurt
Silvia Pistică	director, Direcția Statisticii Pieței Muncii
Georgeta Mondiru	expert, Direcția Generală de Conturi Naționale și Sinteze Macroeconomice
Mariana Clipcea	expert, Direcția Generală de Statistici Agricole și Mediu
Constantin Secăreanu	director, Direcția de Audit
Marilena Beștea	consilier, Direcția Generală de IT și Infrastructură Statistică
Gheorghe Muntean	director, Direcția Generală de IT și Infrastructură Statistică
Vaida	
Laura Pistol	consilier, Direcția Administrare Baze de Date
Lavinia Popescu	consilier, Direcția de Afaceri Europene și Cooperare Internațională
Ion Florescu	director, Direcția Generală de Statistici Agricole și Mediu
Ileana Gabriela Lazăr	consilier juridic, Serviciul juridic și contencios
Monica Marcu	consilier, Direcția de Coordonare a Sistemului Statistic Național
Claudia Căpățână	expert, Direcția de Coordonare a Sistemului Statistic Național
Livia Drăgușin	expert, Direcția de Conturi Naționale și Sinteze Macroeconomice
Angela Rujancu	expert, Direcția de Administrare Baze de Date
Liviu Ghilencea	expert, Direcția Statisticii Structurale ale Întreprinderii
Remus Lefter	consilier, Direcția Statisticii Comerțului Exterior
Carmen Grecu	expert, Direcția Generală de Statistici Agricole și de Mediu
Anda Georgescu	expert, Direcția Generală de Statistici Agricole și de Mediu
Maria Rădulescu	Director, Direcția Diseminare Informații Statistice și Relații cu Publicul

Direcțiile regionale de statistică

Irina Topor	director Direcția Regională de Statistică București
Valeria Mihai	director Direcția Regională de Statistică Călărași
Codrea Pop	director Direcția Regională de Statistică Cluj
Mariana Tănase	director Direcția Regională de Statistică Dolj
Eugenia Harja	director Direcția Județeană de Statistică Bacău

Alți producători naționali de date (ministere, Banca națională a României)

Dinu Sofian	șef serviciu, Ministerul de Interne și Reformă în Administrație
Carmen Duca	șef serviciu, Autoritatea Română Rutieră
Yorgos Ioannidis	director general, Romtelecom
Doina Ilie	director general, Ministerul Economiei și Finanțelor
Virgil Ștefănescu	șef serviciu, Banca Națională a României
Dan Dărăban,	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Elena Tatomir,	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Roxana Zarma	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Lucian Constantinescu	Administrația Națională Apele Române
Mihaela Petcu,	director general, Agenția Națională pentru Protecția Mediului
Corina Lupu	director general, Agenția Națională pentru Protecția Mediului

Principalii utilizatori / (ministere, BNR)

Octavian Arsene,	director general, Ministerul pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Liberale
Mihai Vișan,	Președinte, Patronatul Romalimenta și Comisia de Clasificare a Carcaselor
Dan Bălțeanu	Academia Română - Institutul de Geografie
Ion Glodeanu	Institutul de Sociologie
Marian Mustăreț	director, Banca Națională a României
Elena Iorga	Banca Națională a României
Robert Hofnar	director gen, Ministerul Economiei și Finanțelor – A.N. Administrare Fiscală
Dan Dărăban	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Elena Tatomir	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Roxana Zarma	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Ionel Constantin	Camera de Comerț și Industrie a României
Ion Ghizdeanu	Comisia Națională de Prognoză
Maria Văleanu	Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
Adina Dragotoiu	director, Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
Eugen Ghiulea	director general, Oficiul Național al Registrului Comerțului
Florin Andrei	secretar general adj., Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
Lucian Constantinescu	Administrația Națională Apele Române
Filon Toderoiu	Institutul de Economie Agrară – Academia Română
Ciuca Ion,	director, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului
Ioana Perțache	director, Ministerul Sănătății Publice

Principalii utilizatori – reprezentanții CCAS

Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman	Academia Română
Ion Ghizdeanu	Președinte, Comisia Națională de Prognoză
Prof. univ. dr. Lucian Liviu Albu	director, Institutul de Prognoză Economică
Petru Sorin Dandea	Vicepreședinte, Confederația Națională Sindicală „Cartel ALFA”
Mircea Ramba	director al Secretariatului General, Confederația Națională a Patronatului Român
Prof.univ.dr.Alexandru Isaic Maniu	Asociația Generală a Economisților din România

Principalii utilizatori - reprezentanți din mediul universitar

Prof. univ. dr. Constantin Anghelache	vicepreședinte SRS
Prof. univ. dr. Marin Dinu	ASE (Facultatea Economie Generală)
Prof. univ. dr. Constantin Mitruț	decan ASE (Facultatea de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică)
Prof. univ. dr. Vasile Ghețau	Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București
Prof. univ. dr. Șerban Dragomirescu	Academia Română, secția geografie

Mass – media

Teodor Brateș	„Economistul”
Mihai Bobocea	„Ziarul Financiar”
Cornel Dîrmină	Agencia Reuters
Ovidiu Tempea	Agentia Meadiafax

Respondenții reprezentativi

Pierre Yves Janin	director financiar , S.C. ORANGE ROMÂNIA S.A
Bogdan Gheorghe	S.C. VODAFONE ROMÂNIA S.A
Ionel Dan Vulcan	director general, S.C. ROMAERO S.A. BUCUREȘTI
Viorica Mărgulescu	șef serviciu, S.C. TERMoeLECTRICA S.A.
Alma Ganceanu	expert, S.N. CFR MARFĂ
Emanuela Postelnicu	C.N. AEROPORTUL INTERNAȚIONAL HENRI COANDĂ OTOPENI
Mihaela Milinschi	director economic, S.C. PETROM S.A.